

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
"BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY"
Індексований у міжнародних наукометричних базах:

Academy (Google Scholar)
Ukrainian Research&Academy Network
(URAN)
Academic Resource Index Research Bib

Index Copernicus International
Scientific Indexing Services
Включений до Ulrichsweb™ Global Serials
Directory

KLINICHNA TA
EKSPERIMENTAL'NA
PATOLOGIYA

CLINICAL & EXPERIMENTAL
PATHOLOGY

На всі статті, опубліковані в журналі «Клінічна та експериментальна патологія»,
встановлюються цифрові ідентифікатори DOI

Т. XX, № 4 (78), 2021

**Щоквартальний український
науково-медичний журнал.
Заснований у квітні 2002 року**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ №6032 від 05.04.2002 р.**

Засновник і видавець: Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Головний редактор
С.С. Ткачук

Відповідальний секретар:
О.С. Хухліна

Секретар
Г.М. Лапа

Наукові редактори випуску:
д. мед. н., проф. Ілащук Т.О.
д. мед. н., проф. Сидорчук Л.П.
д. мед. н., проф. Колоскова О.К.

Редакційна колегія:

Булик Р.Є.
Власик Л.І.
Дейнека С.Є.
Денисенко О.І.
Іващук О.І.
Ілащук Т.О.
Колоскова О.К.
Коновчук В.М.
Масікевич Ю.Г.
Пашковський В.М.
Полянський І.Ю.
Сорокман Т.В.
Федів О.І.
Цигикало О.В.
Сидорчук Л.П.

Адреса редакції: 58002, Чернівці, пл. Театральна, 2, видавничий відділ БДМУ
Тел./факс: (0372) 553754. E-mail: tkachuk.svitlana14@bsmu.edu.ua; lapagalina46@gmail.com
Офіційний web-сайт журналу: <http://cep.bsmu.edu.ua>

Електронні копії опублікованих статей передаються до **Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського** для вільного доступу в режимі on-line

Реферати статей публікуються в "**Українському реферативному журналі**", серія "Медицина"

Редакційна рада:

проф. А.В. Абрамов (Запоріжжя, Україна); проф. Е.М. Алієва (Баку, Азербайджан); проф. В.В. Братусь (Київ, Україна); проф. І.М. Катеренюк (Кишинів, Республіка Молдова); проф. Ю.М. Колесник (Запоріжжя, Україна); акад. АН ВШ України, проф. С.С. Костишин (Чернівці, Україна); чл.-кор. АМН України, проф. В.А. Міхньов (Київ, Україна); чл.-кор. НАМН України, проф. М.Г. Проданчук (Київ, Україна); акад. АМН, чл.-кор. НАН України, проф. О.Г. Резніков (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. В.Ф. Сагач (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. Р.С. Стойка (Львів, Україна); акад. НАМН, чл.-кор. НАН України, проф. М.Д. Тронько (Київ, Україна); проф. М.Р. Хара (Тернопіль, Україна); проф. В.В. Чоп'як (Львів, Україна); проф. В.О. Шидловський (Тернопіль, Україна); проф. В.О. Шумаков (Київ, Україна).

**Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р., № 975
журнал "Клінічна та експериментальна патологія" включено до переліку
наукових фахових видань України, категорія Б**

Рекомендовано до друку та поширення через Інтернет рішенням Вченої ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 4 від 25.11.2021 р.)

Матеріали друкуються українською,
російською та англійською мовами

Комп'ютерний набір і верстка –
В.Г. Майданюка

Рукописи рецензуються. Редколегія залишає
за собою право редагування

Наукове редагування – редакції

Передрук можливий за письмової згоди
редколегії

Редагування англійського тексту –
Г.М. Лапи

Коректор – І.В. Зінченко

Група технічно-інформаційного
забезпечення:
І.Б. Горбатюк
Л.І. Сидорчук
В.Д. Сорохан

ISSN 1727-4338

DOI 10.24061/1727-4338.XX.4.78.2021

© "Клінічна та експериментальна патологія" (Клін. та експерим. патол.), 2021

© Clinical and experimental pathology
(Clin. and experim. pathol.), 2021

Founded in 2002

Publishing four issues a year

© "Клиническая и экспериментальная патология" (Клин. и эксперим. патол.), 2021

НАУКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА ТРОЯН ГАЛИНИ АНТОНІВНИ (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**С.Є. Дейнека, Л.І. Сидорчук, А.О. Міхєєв**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова:*Троян Г.А., науково-педагогічна спадщина, учні.*

Клінічна та експериментальна патологія 2021. Т.20, № 4 (78). С. 146-148.

E-mail:

sd@bsmu.edu.ua

У статті подана основна інформація про творчий шлях у науці і теоретичній медицині відомого вченого, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології Чернівецького медичного інституту, декана медичного факультету, Відмінника охорони здоров'я, доктора медичних наук, професора Галини Антонівни Троян, яка плідно працювала в ЧМІ з 1953 по 1970 рік. Пройшла фронти другої світової війни медичною сестрою у різних госпіталях діючої армії, за що нагороджена трьома бойовими медалями. Троян Г.А. зробила вагомий внесок у розвиток вітчизняної мікробіології, вірусології та імунології, започаткувала потужну наукову мікробіологічну школу (6 кандидатів медичних наук). Її натхненна праця є визнаною та гідною наслідуванню, а її вдячні учні дотепер несуть естафету свого Учителя.

Ключевые слова:*Троян Г.А., научно-педагогическое наследие, ученики.*

Клиническая и экспериментальная патология 2021. Т.20, № 4 (78). С. 146 - 148.

НАУЧНОЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ ПРОФЕССОРА ГАЛИНЫ АНТОНОВНЫ ТРОЯН (К 100-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ)**С.Е. Дейнека, Л.И. Сидорчук, А.А. Михеев**

В статье приведена основная информация о творческом пути в науке и теоретической медицине известного ученого, заведующего кафедры микробиологии, вирусологии и иммунологии Черновицкого медицинского института, декана медицинского факультета, Отличника здравоохранения, доктора медицинских наук, профессора Галины Антоновны Троян, которая плодотворно работала в ЧМИ с 1953 по 1970 год. Прошла фронты второй мировой войны медицинской сестрой в разных госпиталях действующей армии, за что награждена тремя боевыми медалями. Троян Г.А. внесла весомый вклад в развитие отечественной микробиологии, вирусологии и иммунологии, создала мощную научную микробиологическую школу (6 кандидатов медицинских наук). Ее вдохновенная работа признана и достойна наследования, а ее признательные ученики до сих пор несут эстафету своего Учителя.

Key words:*Trojan H.A., scientific and pedagogical heritage, students.*

Clinical and experimental pathology 2021. Vol.20, № 4 (78). P. 146 - 148.

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL HERITAGE OF PROFESSOR HALYNA ANTONIVNA TROYAN (TO THE 100 ANNIVERSARY OF HER BIRTH)**S.Ye. Deyneka, L.I. Sydorчук, A.O. Mikheev**

The article provides basic information about the creative path in science and theoretical medicine of the famous scientist, head of the Department of Microbiology, Virology and Immunology of Chernivtsi Medical Institute, Dean of the Medical Faculty, Excellence in Healthcare, Doctor of Medical Sciences, Professor Halina Antonivna Troyan, who worked fruitfully in ChMI from 1953 to 1970. She served on the fronts of World War II as a nurse in various hospitals of the active army, for which she was awarded three battle medals. H.A. Troyan made a significant contribution to the development of domestic microbiology, virology and immunology, and founded a powerful scientific school of microbiology (6 candidates of medical sciences). Her enthusiastic work is recognized and worthy of inheritance, and her grateful followers still pass on the baton of their Master.

Цього року виповнилося б 100 років від дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології (1964-1970 рр.), декана лікувального факультету (1953-1967 рр.) Чернівецького державного медичного інституту (тепер Буковинського державного медичного університету) Галини Антонівни Троян.

Народилася Галина Антонівна 15 березня 1921 року в селі Веселі Терни Дніпропетровської області. У 1939 році вступила до медичного факультету Дніпропетровського державного університету. Після закінчення третього курсу у червні 1941 року була мобілізована до роботи у військових госпіталях різних фронтів медичною сестрою впродовж воєнних 1941-1945 рр., у різних госпіталях діючої

армії.

Після демобілізації у вересні 1945 року продовжила навчання у Харківському державному медичному інституті, який успішно закінчила у 1948 році і одержала направлення на практичну роботу на посаді дерматовенеролога у Чернівецьку область. Але потяг до лабораторної роботи перемагає і Галина Антонівна переходить на роботу на посаді бактеріолога і міколога до Чернівецького шкірно-венеричного диспансера, де працює протягом двох років. Після цього поступає до аспірантури при кафедрі шкірних та венеричних хвороб, завідувачем якої був досвідчений дерматовенеролог Зіновій Наумович Гржебін – вихованець медичного факультету Казанського університету. До приходу на кафедру Чернівецького медичного інституту Гржебін З.Н. працював на різних посадах Смоленського, Астраханського і Ростовського медичних інститутів та у Московському державному венерологічному інституті, що дало можливість набути клінічний та науковий досвід, який він передав своїй учениці Троян Г.А.

Науковий керівник професор Гржебін З.Н. визначив аспіранту науково-практичне завдання: дослідити таксономічний склад патогенних та опортуністичних мікроскопічних грибів, їх поширення на Буковині та розробити засоби і заходи лікувальної тактики і профілактики дерматомікозів на Буковині. З цієї задачею Г.А. Троян справилася успішно і в 1953 р. захистила дисертацію на тему: «Грибкова мікрофлора на Буковині» на здобуття наукового ступеню кандидата медичних наук за спеціальністю «дерматологія» у Московському

дерматовенерологічному інституті.

Після успішного захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук Троян Г.А. була переведена на посаду асистента кафедри мікробіології, вірусології та імунології, згодом на посаду доцента цієї кафедри. З приходом на кафедру мікробіології, вірусології та імунології Галина Антонівна розпочала дослідження стрептококової інфекції у дітей та її ролі у розвитку ревматичної лихоманки. Результати цих досліджень лягли в основу дисертації на тему «Стрептококова інфекція при ревматизмі», яка була представлена на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук та успішно захищена у Львівському державному медичному інституті у 1964 році. У цьому ж році Галина Антонівна, за ініціативи завідувача кафедри доцента Рибас І. І., була переведена на посаду завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології, а Ірина Іванівна – на посаду доцента цієї кафедри.

У 1965 році Г.А. Троян присвоєно вчене звання професора.

Наукові розробки Троян Г.А. були присвячені проблемам стрептококової інфекції і ревматизму. Вона також заклала основи нового напрямку наукових досліджень – пошуку та вивчення синтетичних сполук, які мають антимікробну активність, що і сьогодні розробляється на кафедрі.

Професор Троян Г.А. – автор антимікробного препарату декаметоксин, який використовується в практичній медицині.

Під керівництвом Троян Г.А. виконали кандидатські дисертації дослідники Палій Г.К., Сидорчук І.Й., Гойхберг Ф.Ц., Гаєвський Л.Д., Волянський Ю.Л., Тищенко К.І. Серед її учнів у майбутньому виконали і захистили дисертації на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук: Палій Г.К., Сидорчук І.Й., Полянський Ю.Л., які обіймали посади завідувачів кафедр, Волянський Ю.Л. – директора науково-дослідного інституту, Палій Г.К., Сидорчук І.Й. – проректорів медичних

університетів.

Протягом 1963-1967 рр. Галина Антонівна працювала за сумісництвом деканом лікувального факультету Чернівецького медичного інституту.

Нагороджена трьома бойовими медалями і знаком «Відмінник охорони здоров'я».

Список літератури

1. Пішак ВП, редактор. Сторінки історії: біографічний довідник

завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998 рр.). Чернівці: БДМА; 1999, с. 175.

References

1. Pishak VP, redaktor. Storinky istorii: biohrafichnyi dovidnyk zaviduvachiv kafedr ta profesoriv Bukovyns'koi derzhavnoi medychnoi akademii (1944-1998 rr.) [Pages of history: biographical directory of heads of departments and professors of the Bukovina State Medical Academy (1944-1998)]. Chernivtsi: BDMA; 1999, p. 175.

Відомості про авторів:

Дейнека С.С. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Сидорчук Л.І. – к.мед.н., доцент кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Міхеев А.О. – к.б.н., доцент кафедри мікробіології та вірусології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна.

Сведения об авторах:

Дейнека С.Е. – д.мед.наук, профессор, зав. кафедрой микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Сидорчук Л.И. – к.мед.н., доцент кафедры микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Михеев А.А. – к.биол.н., доцент кафедры микробиологии и вирусологии Буковинского государственного медицинского университета, г. Черновцы, Украина.

Information about the authors:

Deineka S.Ye. – Doctor of Medicine, Professor, Head of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Sydorchuk L.I. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

Mikheev A.O. – Candidate of Biological Sciences, Associate Professor of the Department of Microbiology and Virology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

